

१५ व्या केंद्रीय वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार राज्यातील Million Plus Cities गटातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थाकरिता प्राप्त अनुदानाच्या वितरण व विनियोगाबाबतची कार्यपद्धती निश्चित करणे.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग,
शासन निर्णय क्र.एफएफसी २०२०/प्र.क्र.५६/नवि-४
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
दिनांक :- ३ मे, २०२१.

वाचा :-

१. वित्त मंत्रालय, भारत सरकार यांचे मार्गदर्शक सुचना क्र.१५(२)FC-XV/FCD/२०२०-२५, दिनांक १ जून, २०२०.
२. संयुक्त सचिव, आवासन व शहरी कार्य मंत्रालय, भारत सरकार यांचे अ.शा.पत्र क्र.N-११०२५-०१-/२०१८-AMRUT-IIB, दिनांक ४ ऑगस्ट, २०२०.
३. नगर विकास विभाग, शासन निर्णय समक्रमांक दिनांक २८ ऑक्टोबर, २०२०.
४. नगर विकास विभाग, शासन निर्णय समक्रमांक दिनांक ३० एप्रिल, २०२१.

प्रस्तावना :-

सन २०२०-२१ या वर्षापासून १५ वा वित्त आयोग लागू झालेला आहे. १५ व्या केंद्रीय वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार १५ व्या वित्त आयोगाअंतर्गत राज्यातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना Million Plus Cities व Non-Million Plus Cities या साठी स्वतंत्र निधी मंजूर करण्यात आला आहे. वाचा अनुक्रमांक ४ येथील शासन निर्णयान्वये राज्यातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे Million Plus Cities व Non-Million Plus Cities या गटात वर्गीकरण करण्यात आलेले आहे. १५ व्या वित्त आयोगाअंतर्गत Million Plus Cities गटासाठी Ambient Air Quality व Improving conservation, supply and management of water and efficient solid waste management measures यासाठी निधी मंजूर करण्यात आलेला आहे. वाचा अनुक्रमांक ३ येथील शासन निर्णयान्वये १५ वित्त आयोगाअंतर्गत राज्यातील Non-Million Plus Cities गटातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थाकरिता प्राप्त अनुदानाचे वितरण व विनियोगाबाबतची कार्यपद्धती निश्चित करण्यात आलेली असून Million Plus Cities गटातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थाकरिता प्राप्त अनुदानाच्या वितरणची व विनियोगाबाबतची कार्यपद्धती निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

१५ व्या वित्त आयोगाअंतर्गत Million Plus Cities गटातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थाकरिता प्राप्त होणाऱ्या अनुदानाच्या वितरणाची व विनियोगाची कार्यपद्धती खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहे.

(I) निधी वितरणाचे निकष :-

१. १५ व्या वित्त आयोगाअंतर्गत Million Plus Cities घटकासाठी खालील दोन प्रकारासाठी बंधनकारक अनुदान (Tied Grants) प्राप्त होणार आहे.

अ) वातावरणातील हवेची गुणवत्ता सुधारण्यासाठी बंधनकारक अनुदान (Tied Grants for Ambient Air Quality)

ब) पाणी पुरवठा व व्यवस्थापनात सुधारणा व प्रभावी घनकचरा व्यवस्थापन यासाठी बंधनकारक अनुदान (Tied Grants for Improving conservation, supply and management of water and efficient solid waste management)

२. Air Quality साठी सन २०२०-२१ साठीच्या अनुदानाचे वितरण नागरी समुहांना करण्यात आलेले असून नागरी समुहात समावीष्ट नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनिहाय वितरणाबाबत केंद्र शासनाच्या सुचनेनुसार वितरण व विनीयोगाची कार्यपद्धती यथावकाश स्वतंत्रपणे निश्चित करण्यात येईल.
३. पाणी पुरवठा व व्यवस्थापनात सुधारणा व प्रभावी घनकचरा व्यवस्थापन यासाठी बंधनकारक अनुदानाचे नागरी समुहात समावीष्ट नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनिहाय वितरण सन २०१९ च्या लोकसंख्येच्या निकषानुसार करण्यात येईल.

(II) १५ व्या वित्त आयोगाअंतर्गत Million Plus Cities गटासाठी पाणी पुरवठा व व्यवस्थापनात सुधारणा व प्रभावी घनकचरा व्यवस्थापन यासाठी प्राप्त अनुदानातून हाती घ्यावयाची कामे :-

अ) पाणी पुरवठा व व्यवस्थापनात सुधारणा (सांडपाणी व मलनिस्सारणासह)

(Improving conservation, supply and management of water including waste water & sewerage).

ब) प्रभावी घनकचरा व्यवस्थापन (Efficient solid waste management measures).

क) वरील (अ) व (ब) या दोन्ही घटकासाठी प्रत्येकी ५०% याप्रमाणे निधीचा विनियोग करता येईल.

ड) कोणत्याही एका घटकासाठी गरज पूर्ण झाली असेल तर उर्वरीत निधी दुसऱ्या घटकासाठी वापरता येईल.

इ) वरील (अ) व (ब) या दोन्ही घटकामध्ये पाणी पुरवठा, मलनिस्सारण, घनकचरा प्रकल्पामधील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचा हिस्सा उभारण्यासाठी देखील निधीचा वापर करता येईल.

(III) १५ व्या वित्त आयोगाच्या Million Plus Cities गटासाठी पाणी पुरवठा व व्यवस्थापनात सुधारणा व प्रभावी घनकचरा व्यवस्थापन यासाठी बंधनकारक अनुदानाच्या (Tied Grants for Improving conservation, supply and management of water and efficient solid waste management) प्रशासकीय मंजूरीची कार्यपद्धती :-

१. महानगरपालिका :- १५ व्या वित्त आयोगाअंतर्गत Million Plus Cities गटातील उपरोक्त अनुदानातून घेण्यात येणाऱ्या कामांच्या प्रस्तावाना प्रशासकीय मंजूरी देण्याचे अधिकार महानगरपालिकांच्या बाबतीत संबंधित महानगरपालिकेच्या आयुक्तांना असतील.
२. नगरपरिषदा/ नगर पंचायती :-
 - i) १५ व्या वित्त आयोगाअंतर्गत Million Plus Cities गटातील उपरोक्त अनुदानातून घेण्यात येणाऱ्या कामांच्या प्रस्तावाना प्रशासकीय मंजूरी देण्याचे अधिकार 'अ' वर्ग नगर परिषदेच्या बाबतीत रु.३० लाख, 'ब' वर्ग नगर परिषदेच्या बाबतीत रु.२० लाख व 'क' वर्ग नगर परिषद/नगरपंचायतीच्या बाबतीत रु.१० लाख या मर्यादेत संबंधित नगर परिषद / नगर पंचायतींच्या मुख्याधिकाऱ्यांना असतील.

ii) या व्यतीरिक्त सर्व कामांच्या प्रस्तावांना प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार संबंधित जिल्हाधिकार्यांना असतील.

३. **कटकमंडळे** :- १५ व्या वित्त आयोगाअंतर्गत Million Plus Cities गटातील उपरोक्त अनुदानातून घेण्यात येणाऱ्या कामांच्या प्रस्तावांना प्रशासकीय मंजूरी देण्याचे अधिकार कटकमंडळांच्या बाबतीत संबंधित मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना असतील.

(IV) **Air Quality** साठी सन २०२०-२१ साठीच्या अनुदानाचे वितरण नागरी समुहांना करण्यात आलेले असून नागरी समुहात समावीष्ट नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थानिहाय वितरणाबाबत केंद्र शासनाच्या सुचनेनुसार वितरण व विनियोगाची कार्यपद्धती यथावकाश स्वतंत्रपणे निश्चित करण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०५०३१७०४४५१२२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(पां.जो.जाधव)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव/सचिव
- २) मा.राज्यमंत्री(नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव
- ३) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
- ४) प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ५) आयुक्त तथा संचालक, नगरपालिका प्रशासन संचालनालय, वरली, मुंबई
- ६) महालेखापाल कार्यालय, (लेखापरीक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
- ७) महालेखापाल कार्यालय, (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
- ८) संचालक, नगर रचना, पुणे
- ९) अग्निशमन सल्लागार, राज्य अग्निशमन प्रशिक्षण केंद्र, कोळे कल्याण, मुंबई,
- १०) आयुक्त, सर्व महानगरपालिका
- ११) निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई
- १२) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- १३) मुख्याधिकारी, सर्व नगरपालिका/नगरपंचायती
- १४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, सर्व कटकमंडळे
- १५) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- १६) सचिव (नवि-२) नगर विकास विभाग, यांचे स्वीय सहायक.
- १७) निवडनस्ती नवि-४ कार्यासन, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.